

نگاه

شرایط نگهداری متهم تحت‌نظر

شاپور اسماعیلیان'

● نگهداری «متهم تحت‌نظر» در بازداشتگاه مانند پاسگاه انتظامی یا ف‌هر مجلی که به عنوان محل نگهداری متهمان تحت‌نظر طبق مقررات قانونی اختصاص داده می‌شود، دارای شرایطی است و تحت‌نظر نگه‌دلدن‌ش متهم در آیین دادرسی کیفری معمولاً به مواردی اطلاق می‌شود که ضابطان دادگستری در جرایم مشهود و قضات دادسرا پس از جلب و معرفی متهم به دادسرا، حسب مورد برای تکمیل تحقیقات و شروع به تحقیق مجاز به تحت‌نظر قرار دادن متهم هستند. ماده ۲۴ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مقرر می‌دارد:
ضابطین دادگستری– چنانچه در جرایم مشهود بازداشت متهم برای تکمیل تحقیقات ضروری باشد موضوع اتهام باید با ذکر دلایل، بلافاصله کتبا به متهم ابلاغ شود و حداکثر تا (۲۴) ساعت می‌توانند متهم را تحت‌نظر نگهداری نموده و در اولین فرصت (بلکه قیل از انقضا این مدت) ا مراتب را جهت اتخاذ تصمیم قانونی به اطلاع مقام قضایی برسانند.
مقام قضایی درخصوص ادامه بازداشت یا آزادی متهم تعیین تکلیف می‌نماید…» از سوی دیگر، ماده ۱۲۷ قانون مذکور صراحت دارد: «قاضی مکلف است بلافاصله پس از حضور یا جلب متهم تحقیقات را شروع و در صورت عدم امکان حداکثر تا (۲۴) ساعت مبادرت به تحقیق نماید. در غیراین صورت بازداشت غیرقانونی تلقی و مرتکب به مجازات مقرر قانونی خواهد شد.»
در مورد نگهداری متهم تحت‌نظر با توجه به مقررات این دو ماده نکات ذیل قابل ذکر است:

۱- ضابطان دادگستری تنها در جرایم مشهود آن هم برای تکمیل تحقیقات حداکثر تا (۲۴) ساعت مجاز به نگهداری متهم هستند. جرایم مشهود در قانون تعریف نشده‌اند اما ماده ۲۱ قانون یاد شده مصداق‌های این نوع جرایم را تصریح کرده است که شرح موارد نوشتار دیگری را می‌طلبد. به عنوان نمونه جرایمی که در منظر ضابطان دادگستری واقع شود یا آنان بلافاصله بعد از وقوع جرم در محل حضور یابند یا دلایل جرم در تصرف متهم یافت شود از مصداق‌های جرم مشهود محسوب می‌شود.

۲- افزون بر مقررات دو ماده مورد اشاره، تبصره ذیل ماده ۱۲۳ همان قانون امکان بازداشت متهم مجلوب را حداکثر تا (۲۴) ساعت در مواردی که «بیم تبانی و خوف فرار و ابعاد آثار جرم باشد» توسط ضابطان دادگستری مقرر داشته که چنین مقرراتی در قانون اصول محاکمات جزایی ۱۲۹۰ که سابقه نداشته و از این منظر که جلب متهم به موجب مرجع جلب یا اضا مقام قضایی و برای معرفی مجلوب به مرجع قضایی صورت می‌گیرد و اصولاً در اغلب موارد مأموران جلب، مجاز به بازجویی از مجلوب نیستند تا وی را نگهداری کنند. مفاد تبصره مرقوم که امکان نگهداری مجلوب را تا ۲۴ ساعت در صورت تشخیص بیم تبانی یا خوف فرار… به مأموران تفویض کرده قابل انتقاد به نظر می‌رسد.

۳- در هر صورت بر اساس مقررات مورد بحث با انقضا ۲۴ ساعت (و بلکه قبل از انقضا این مدت) باید متهم تحت‌نظر را هرچند در روزهای تعطیل و ساعات غیراداری به قاضی مربوطه یا کشیک معرفی کنند و قاضی هم باید ظرف ۲۴ ساعت پس از حضور متهم از وی تحقیق و تکلیف او را از حیث اینکه بازآقید آزاد باشد یا پس از تفهیم اتهام درباره‌ش قرار تأمین صادر شود، روشن کند و در غیراین صورت بازداشت غیرقانونی محسوب می‌شود. همین‌طور قانونا قاضی امکان استفاده مجدد از این مهلت و تمدید آن را بدون صدور قرار تأمین ندارد.

۴- متهم تحت‌نظر در مقایسه با متهمی که پس از تفهیم اتهام و در پی صدور قرار تأمین به زندان معرفی شده، اصولاً از مصدقیت و حقوق بیشتری برخوردار است. به سخن دیگر متهم تحت‌نظر، زندانی تحت قرار نیست تا محدودیت‌ها و مقررات زندان درباره او اعمال شود. به‌عنوان مثال اصولاً امکان تماس با وی در بازداشتگاه یا تحویل وسایل شخصی مجاز و غذا به او وجود دارد و حتی صدور دستور آزادی بلاقید وی قبل از معرفی به مقام قضایی (با فرض بررسی غیرضروری علت یا دلایل جلب وی و احراز بی‌تقصیری‌اش از طرف قاضی) امکانپذیر است.

●**وکیل دادگستری و عضو هیات‌علمی**

رخداد

دستگیری سارق‌ی که بټو می‌زد دید

● **شرق:** سارقی که اقدام به سرقت کالا از انبارهای بازار تهران کرده و آن را برای شهرستان پارنامه می‌کرد، شناسایی و دستگیر شد.
سرهنگ امید بهمنیاری رییس کلانتری بازار در این‌باره گفت: مأموران در پی وقوع سرقت کالا در خیابان مولوی، به بررسی موضوع پرداختند و دریافتند چند سارق حرفه‌ای تعداد زیادی پتو را از داخل انبار دیوی کالا در بازار سرقت کرده‌اند.
سرهنگ بهمنیاری ادامه داد: در خلال تحقیقات مشخص شد سارقان پس از سرقت اموال، آن را به یکی از باربری‌های شوش برده و پس از بازنامه قاضی انتقال آن را به استان‌های غربی و جنوبی کرده و در آنجا در اختیار مالخر قرار داده‌اند.
بهمنیاری ادامه داد: مأموران عملیات تعقیب و مراقبت پلیسی را به اجرا گذاشتند و پس از چندین ساعت تحقیق نامحسوس یکی از سارقان که برای اخذ بلیک بار به باربری مراجعه کرده بود، دستگیر و ۱۵۰ نخته پتو و ۸۰ نخته لحاف و ۳۰ نخه روختی از وی کشف شد.
به دنبال کشف اموال، متهم بلافاصله تحت بازجویی‌های فنی قرار گرفت و اعتراف کرد به اتفاق دو همدستش ضمن شکستن قفل در انبار دیوی کالا اجناس را با استفاده از دو دستگاه گاری سرقت کردند.

حوادث

قتل در زندان زنان

اعضای این باند قبلا نیز زن زندانی دیگری را کشته بودند

شرق: پرونده قتل در زندان زنان که از هشت‌سال پیش در جریان است، بار

دیگر در دادگاه کیفری استان تهران رسیدگی شد اما این‌بار به دلیل کشته‌شدن سه نفر از متهمان فقط دو نفر از آنها پای میز محاکمه رفتند.
به گزارش خبرنگار ما، پرونده‌ای که دیروز در دادگاه کیفری استان تهران رسیدگی شد، مربوط به دومین قتل اعضای این باند است که از سال ۸۴ در پی کشته‌شدن زنی به نام فرشته به جریان افتاد. فرشته و چهار زندانی دیگر به نام‌های مریم، هانیه، هدیه و فاطمه در زندان دوران محکومیت خود را می‌گذراندند که مرتکب قتل زندانی دیگری شدند و پرونده‌ای علیه‌شان به جریان افتاد و به پرداخت دیه محکوم شدند اما ماجرا به همین‌جا ختم نشد و این‌بار چهار عضو پند علیه فرشته همدست شدند و او را کشتند. در جلسه روز گذشته که در شعبه ۷۹ دادگاه کیفری استان تهران برگزار شد، ابتدا یازلو، نماینده دادستان تهران در جایگاه ایستاد و اعلام کرد با توجه به اینکه فقط یکی از اولیای‌دم مقتول شناسایی شده است از سوی فرزندان مقتول درخواست صدور حکم قصاص را دارم البته پدر مقتول نیز درخواست صدور حکم دیه کرده است که در صورت صدور حکم بر قصاص که دادستانی درخواست کرده تفاضل دیه پرداخت خواهد شد.

در ادامه مریم به عنوان اولین متهم در جایگاه حاضر شد. او اتهام مشارکت در قتل فرشته را رد کرد و گفت: من و فرشته با هم دوست بودیم و شب‌ها در زندان پیش هم می‌خوابیدیم، هانیه یکی از متهمان بود که با من اصلا خوب نبود او من را کتک زد بعد هم فرشته را خفه کرد و کشت. البته من هم خواستم به دستور هانیه شال را دور گردن مقتول بیندازم اما چون خیلی قرص خورده بودم نمی‌توانستم مأموران هم در سویت با من بازی کردند و صبح که برای دادن جیره آمدند من به یکی از آنها گفتم یک جنازه روی دستم مانده او ول حرفم را باور نکرد بعد که پای فرشته زد گریتم و تا دم در سویت کشیدم فهمیدم واقعیت را می‌گویم.

متهم ادامه داد: هانیه زمان کشتن فرشته از من خواست صحنه‌سازی کنم، من هم انقدر حالم بد بود که وقتی چادر را به میله آویزان کردم تا موضوع را خودکشی جلوه بدهم انقدر ناشیانه این کار را کردم که در همان لحظه اول همه چیز مشخص شد. متهم در مورد دلیل زندانی شدنش گفت: من به اتهام مشارکت در هفت‌قره سرعت خودرو در زندان بومدم پدر و مادرم جدا از هم زندگی می‌کردند و من گاهی به خانه آنها می‌رفتم و گاهی هم با دوستانتان بودم که ماجرای سرقه‌ها پیش آمد و دستگیر شدم. مدت حبس تمام شده بود و ۳۵ ضربه شلاق هم خورده بودم، قرار

بود صبح زود آزاد شوم که شبی این اتفاق افتاد. حتی اسمم در لیست آزادی‌ها بود و تا جلوی در خروجی زندان هم رفتم اما مرا برگرداندند و متهم به مشارکت در قتل شدم. از آن قتل به بعد در زندان بلاتکلیف هستم.

سپس فاطمه-متهم دیگر پرونده- در جایگاه حاضر شد. او اتهام مشارکت در قتل را قبول کرد. این زن که در پرونده دیگری نیز به قتل دختری جوان متهم است، پیش از این در شعبه ۸۰ دادگاه کیفری استان تهران به همراه سایر همدستانش محاکمه و با توجه به درخواست دادستان هر کدام به پرداخت دیه محکوم شده بودند. فاطمه بعد از به قتل رسیدن فرشته یکبار دیگر به همراه همدستان سابقش متهم به قتل شد. فاطمه که پیش از این در شعبه ۷۱ دادگاه کیفری استان تهران هم محاکمه شده بود و به دلیل نقض حکم این‌بار در شعبه ۷۹ دادگاه کیفری تحت محاکمه قرار می‌گرفت، اتهام مشارکت در قتل فرشته را قبول کرد و گفت: به دلیل کارهایی که می‌کردیم ما را از بقیه جدا کرده بودند و در سویت نوجوانان شرور نگهداری می‌کردند. قاعدتا باید در سلول انفرادی می‌بودیم اما درهای سلول باز بود و ما با هم ارتباط داشتیم، من، هانیه و هدیه هر کدام در اتاق خودمان می‌خوابیدیم و مریم و فرشته هم به دلیل کم بودن پتو با هم می‌خوابیدند. روز قبل از حادثه فرشته همه قرص‌ها-متهم دیگر خواب‌آور را که شب‌ها به ما می‌دادند، گرفت و به مریم داد و چون گرسنه بودیم از او خواستیم برای ما از مأموران غذا بگیرد. او هم رفت و سروصدا کرد و غذا گرفت. بعد هانیه و فرشته با هم دعوا کردند. آنها از قبل با هم اختلاف داشتند. او در حمام به شدت فرشته را کتک زد، طوری که سرش به زمین خورد و حالش بد شد. فرشته بیماری صرع داشت و خیلی تشنج می‌کرد. من واسطه شدم و به هانیه گفتم بهتر است تماشش کنی. بعد از اینکه زندانیان دیگر را به سلول‌هایشان بردند و درهای سلول را بستند، ما اجازه هواخوری پیدا کردیم. بیرون بودیم که هانیه دوباره به فرشته حمله کرد و او را از باز هم با وساطت ما همه چیز تمام شد. به سلول برگشتیم و خوابیدیم. من یکدفعه متوجه شدم چیزی زیر پتوی فرشته و مریم تکان می‌خورد. چون مریم همه قرص خواب‌ها را خورده‌بود، اصلا متوجه هیچ‌چیز نبود. هانیه و هدیه را بیدار کردم و با هم به سراغ فرشته رفتم و دیدیم تشنج کرده است

من سعی می‌کردم حال او را خوب کنم اما هانیه گفت فرشته باید بمیرد چون شنیده‌ام که ما خیات کرده و ما را او داده است. متهم ادامه داد: هانیه دوباره به جان مریم افتاد و او را زد. انقدر که همه بدنش خون شده بود. مریم جیغ‌وفریاد کرد اما کسی به دامن‌ان نرسید. تا اینکه هزینه، با

مرگ مرموز در میان شعله‌های آتش

متهم در دادگاه اتهام قتل دوستش را انکار کرد

بشوبم در همین موقع بود که آتش‌سوزی شروع شد و من

خود هم سوختم.»

را به آتش کشید. متهم در دور بعدی بازجویی‌ها به کلی قتل را انکار و ادعا کرد که مرگ مجید حادثه‌ای ناخواسته بود. این پرونده در نهایت با صدور کیفرخواست قتل عمدی به شعبه ۱۱۳ دادگاه کیفری استان تهران ارجاع و جلسه محاکمه صبح دیروز برگزار شد. در این جلسه بعد از اینکه نماینده دادستان جرم دادو را در قتل عمدی محرز دانست و خواستار مجازات وی شد، اولیای‌دم مقتول نیز اعلام کردند خواهان قصاص متهم هستند. سپس نوبت به دادو رسید تا از خودش دفاع کند. او گفت: «اتهام قتل را قبول ندارم. من و مجید دوستان صمیمی بودیم و رابطه خوبی با هم داشتیم. روز حادثه با هم بیرون رفتم و وسایلی را برای فرزندم خریدیم بعد آن را به منزل پدرترم بردیم و تحویل دادیم. مدتی قبل مجید برای اکوپروم من لامپی خریده که خراب بود برای همین دو نفری به منزل من رفتم تا لامپ را برای تعویض به او بدهم.»متهم ادامه داد: «فیلتر پاک خودرو من مشکل فنی دارد برای همین تصمیم گرفتم آن را با بنزین

درگیری خونین مالک و مستاجر در مغازه اجاره‌ای

من هم از سعید شکایت و درخواست دیه دارم. در ادامه سعید در جایگاه حاضر شد، وقتی قاضی به سوابق او اشاره کرد، گفت: من سابقه‌دار هستم اما این سابقه به دلیل درگیری‌ای بود که با همسرم داشتم و بعد هم از جنا شدم. پسرم را نیز به بهزیستی سپردم چون خودم توانایی نگهداری او را ندارم. پسرم بزرگ شد اما او را به‌زیستی بیرون انداختند حالا هم کار می‌کند و هم درس می‌خواند و برای خودش زندگی درست کرده است. متهم در مورد قتل گفت: قبول دارم قتل کار من بود اما از عمد محسن را نردم و نمی‌توان گفتم من قاتل هستم. مدتی بود با محسن درگیری داشتم. او از من خواسته بود مغازه را پس دهم، وضعیت بدی بود. نمی‌توانستم در آن شرایط که کساد۱ اول سال بود جای دیگر مغازه پیدا کنم.

حسن شرق

کتک مریم را وادار کرد یک شال بپاورد. فرشته هم از این وضعیت خسته شده بود و به خاطر دردی که داشت و اینکه می‌دانست نمی‌تواند از دست او راحت شود، هانیه را قسم داد تا زجرش ندهد و فقط او را بکشد. مریم شال را آورد. هانیه شال را دور گردن فرشته پیچید و از مریم خواست آن را بکشد، مریم نتوانست و شال از دستش دررفت، بعد از من خواست بکشم من هم یک طرف شال را گرفتم و کشیدم. بعد هدیه آمد و انقدر با هزینه شال را از دو طرف کشیدند که فرشته جانش را از دست داد. فاطمه به مورد سرنوشت هانیه گفت: هانیه و سمیه که آنها هم در این پرونده متهم بودند، در زندان کشته شدند، البته گفته شد هانیه بر اثر مسمومیت دارویی کشته شده‌است اما ما نمی‌دانیم چه شد. هدیه هم خودش را حلق آویز کرد و فقط

من و مریم ماندیم.

او در مورد علت زندانی‌شدنش گفت: از ۱۰ سالگی معتاد شدم، ۱۳ سالم بودم که ازدواج کردم و بعد هم به دلیل مواد به زندان افتادم و به مدت یکماه برای ترک در زندان بودم که این اتفاق افتاد و حالا هم شوهرم طلاق داده است. بعد از پایان جلسه دادگاه، هیات قضات برای صدور رای پرونده وارد شور شدند.

حادثه‌ها

زلزله در چندین استان

● **شرق:** زمین‌همچنان در نقاط مختلف ایران می‌لرزد و مردم را به وحشت می‌اندازد: زنجیره زلزله‌ها که از لرزش زمین در کای بوشهر به دو هفته پیش آغاز شد، دیروز به اصفهان رسید و ساعت ۵۲دقیقه و ۳۳ ثانیه ابمباد، خرابی‌یابد با قدرت ۴/۱ ریشتر به‌لرزه درآمد و مردم هراسان به خیابان‌ها آمدند. این زمین‌لرزه که در عمق هشت‌کیلومتری زمین رخ داد، هیچ خسارت و تلفاتی نداشت، با وجود این بسیاری از مردم اصفهان حاضر به بازگشت به منازل خود نشدند و شب را در خیابان سیری کردند، حتی برخی از مردم در حاشیه زاینده‌رود چادر زدند. هفت‌دقیقه بعد از زلزله اصفهان، اهالی کای بوشهر لرزشی خفیف با قدرت ۲/۴ ریشتر را احساس کردند اما بزرگ‌ترین زلزله در منطقه استان فارس به بزرگی پنج ریشتر در ساعت دو و ۱۱ دقیقه ابمباد رخ داد. زمین‌لرزه‌ها دیروز یکی بعد از دیگری در نقاط مختلف احساس شد، به‌گونه‌ای که استان‌های کرمانشاه، کرمان، فارس، گیلان، اردبیل، آذربایجان‌شرقی و لرستان نیز لرزش‌هایی را احساس کردند. محمود مظفر، رییس سازمان امداد و نجات جمعیت‌لال‌احمر در این‌باره گفت: خوشبختانه زلزله‌های دیروز هیچ خسارتی نداشت. روز جمعه نیز بیش از ۳۷ زلزله در استان‌های اصفهان، تهران، سیستان و بلوچستان، بوشهر، یزد، کرمان، سمنان، مازندران، خراسان‌جنوبی، آذربایجان‌شرقی و لرستان به وقوع پیوسته بود.

اتهام تازه برای متهم پرونده هواپیماربایی

● **شرق:** رسول حردانی– یکی از متهمان پرونده هواپیماربایی ناموفق در سال ۷۹– دیروز از زندان به دادرسی‌ای نیابت تهران منتقل شد تا حکم تازهای را که به‌صورت غیابی برای وی صادر شده است، دریافت کند. رسول دیروز بعد از بازگشت به زندان با روزنامه «شرق» تماس گرفت و درباره پرونده‌اش گفت: «من از سال ۱۳۷۹ تاکنون به اتهام هواپیماربایی در زندان هستم و دیروز به شعبه ۷ دادیاری دادرسی‌ای ناحیه ۲۳ (دادرسی نیابت) احضار شدم و به من اعلام شد در زمانی که در زندان بودم، در اهواز به صورت غیابی به پنج سال حبس محکوم شده‌ام.» رسول که به اتهام جرمی غیراخلاقی محکوم شده است، ادامه داد: «به عنوان یک زندانی از مسوولان قضایی درخواست دارم که پیگیر این ماجرا باشند چون روحم هم از آن جریان خبر نداشت و من در زندان بودم و نمی‌توانستم جرمی انجام دهم.» رسول حردانی برادر خالد حردانی است که به همراه شمار دیگری از بسانگان خود در سال ۱۳۷۹ دست به هواپیماربایی زد. وی به این اتهام به ۲۲سال زندان محکوم شده است.

قتل مادر ۷۰ساله

● **شرق:** مردی مادر ۷۰ساله خود را به قتل رساند. سرهنگ صمیمی فرمانده انتظامی لاهیجان در این‌باره گفت: کارآگاهان در پی یک کشف جرم زن ۷۰ساله‌ای در منزلش به تحقیق در این رابطه پرداختند و فهمیدند این زن، خفه شده و مقداری طلا از خانه‌اش به سرقت رفته است. وی افزود: مأموران در کمتر از ۲۴ ساعت ردپایی از پسر معتاد این زن را سلخوره به دست آوردند و او را دستگیر کردند. این مرد معترف شد با هدف تأمین هزینه‌نمواد مخدر، از تهران به منزل مادرش رفت و پس از امتناع وی از دادن پول برای خرید مواد، دهان و بینی مادرش را گرفت و او را خفه کرد. فرمانده انتظامی لاهیجان با بیان اینکه متهم دستگیر شده ۵۰ساله است، افزود: این متهم با تشکیل پرونده برای سیر مراحل قانونی به دادسرا معرفی شد.

کلاهبرداری با وعده استخدام

● **ایسنا:**مدیر شرکتی جعلی در شیراز با وعده استخدام، مبالغ قابل زیادی را از شهروندان در سراسر کشور کلاهبرداری کرد. سرهنگ حسینی رییس پلیس فتای استان فارس با اعلام این خبر افزود: در بررسی‌های انجام‌شده مشخص شد این شرکت اقدام به استخدام شش‌هزارنفر به‌عنوان نماینده در تمام استان‌ها برای جمع‌آوری اطلاعات واحدهای صنعتی و درج در نرم‌افزاری که قرار بود در آینده طراحی شود، کرده و از هر کدام از متقاضیان استخدام واحدهای صنعتی مبلعی را گرفته است. حسینی با بیان اینکه در ادامه رسیدگی به پرونده، مدیر شرکت در شیراز شناسایی و احضار شد، تصریح کرد: برای جلوگیری از تضییع حقوق هموطنان، سایت شرکت مسدود و وجوه اخذشده به شماره‌حساب متقاضیان استخدام مسترد شد.

بریده‌اخبار

- فرمانده انتظامی شهرستان چستان گفت:** **اولین سارق کیف‌قاپ شهرستان چجانران ۱۰روز بعد از اولین سرقت دستگیر شد.**
- دو جوان که با تبلیغات دروغین در فضای مجازی اقدام به فروش داروهای لاغری غیرمجاز و تقلبی می‌کردند، در مشهد دستگیر شدند.**
- تاوانی راننده خودروی مسافربری ون در بزرگراه تهران– قم و واژگونی این خودرو، پنج مصدوم بر جای گذاشت.**
- مأموران انتظامی مازندران، چهار سارق سابقه‌دار،سیم برق را شناسایی و در عملیات پلیسی دستگیر کردند.**
- محموله تجهیزات پزشکی قاچاق با دستگیری یکی از قاچاقچیان در مشهد کشف شد.**